

№ 12, 1978

**АЗƏРБАЙҘАН
ҒАДЫҘЫ**

Аламээр ӘЛИЗАДӘ

Ишин, пешән жох сәнин,
Анчаг гарнын тох сәнин.
Кәзирсән бош-бошуна
Кәлмирсән һеч хошу-ма.

ГАР ГЫЗ

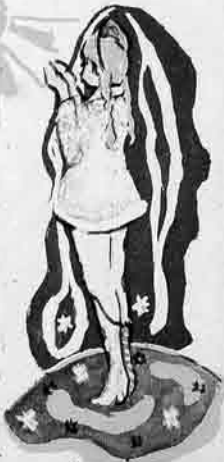
Шахта бабанын,
Варды гар гызы.
Онуң јанағы
Күлдән гырмызы.
Күнәши көрмүр,
Һачанды гар гыз.
Ондан кизләнб,
Гачанды гар гыз.
Бир сәһәр анчаг,
Дарыхды гар гыз.
Парлаг күнәшә
Бојланды гар гыз.
Бојланан заман
Әријрди о,
Чәмән бојунча,
Јеријрди о,
Әријиб бүтүн,
Су олдү гар гыз.
Ачды чәмәндә
Бәнәвшә, нәрки.

ТӘЗӘ ИЛ
КЕЧӘСИ

Ариф тес-тес
Су вурүдү
Үз-көзүи,
Көзләри һей
Жухун күләр
Әз-әзүи,
Ата-ана
Дени она
Духун кәләр,
Јит бала, сән,
Ојанарсан
Сәһәр тездән.
Ариф чаваб
Верди белә
Мән дә сизнән
Кечәчәғәм
Тәзә илә,
Горхурәм ки,
Јатсам бирдән
Кәһнә илдә
Галаармән.

ПИШИК

А көзләри көј пишик,
Салима сән һәј-күј пишик.
Сичан жохдур тутасан,
Дирди-дирди удасан.
Күни вериб өзүңү,
Бәрәлдирсән көзүңү.

Рәссәм К. Һүсејнов.

Рафиг ЈУСИҒОҒЛУ

ГЫРХАЈАҒ

Гырхајаг, ај гырхајаг,
Һүнәрин вар кәл га-
чаг.
Дашын алтына кирмә,
Нижә горхурсан ахы?
Сәнин гырх ајағын
вар.
Мәнним ики ајағым.

РУҢИЈЛӘ

Гәшәнк гызды Руһијлә
Көз гара, гаш чатма-
ды
Анасы ләјлә чалды,
Јатмады ки, јатмады.
Ана јухуја кетчәк
Дуруб фили ојнатды.
Куклаја ләјлә чалды
Анасыны ојатды.

УЛДУЗЛАРЫН
НӘНӘСИ

Улдузалар бах, ајын
Дөврәсиндә сајрышыр.
Елә бил ај онлар,
Шириң нағыл даны-
шыр.
Бурда нура гәрг олур
Кечә олса дә һәр јән.
Бәлкә ај улдузларың,
Нәнәсидир, аначаң?!

АНАЛАР КӨВРӘК
ОЛУР...

Москваның сәрки салонларының бириндә нумајиш етидрилен «Ана» таблосу мәна елә төрибә тө сир бағышламанды ки, һәмни әсәрин әнуидән чәкилә билдирмиң. Пәһниван чусәли чәкәвәр, гоча, чылыз гадынның гаршысында диз чөкүб онун гыршы-гырыш олмуш әлиндән өлүр, сәнки ондан көмәк истәјрдиң. Гары нсә о бири әлилә чәкәвәрин сәчларыны охшајыр, елә бил оглуна хейрдуа верирдиң.

Бу кичик әсәрдә ана-өвләд мәһәбәти о гәдәр ивиәдирычы, о гәдәр тәсирли верилди ки, буну соллә ифадә етмәк чәтиндир.

Һәр бириндәлән сорушалар ки, ананызы севирсинизми? О дөгигә чаваб верарик — әлбәтти. Бу суал биздә төвчүүб дә доғурар, һеч ананы севмәмәк дә олар! Һамы анасының севир. Һәтта ән гәдәр адам белә анасыны дүшүнәндә көзләри јашарыр. Кечәләр көрпәсиниң бешији башында кешик чәкәң, ону өз гәјнар нәфәсилә исидән, она дил өрәдән, јериш өрәдән, күлуш өрәдән анадан данышлығымыз заман өвләдлардан—оғул вә гызлардан дә сөз ачмамаг олмас.

Һәчәр ана илә Нәриман дајынны алы өвләди вар. Ики гыз, дөрд оғул. Ушағларың һағысы севдиләри һейшә индәләнб. Бу аналар ала илә ана әз-әлә вериб, тәмиз, вичданлы, валидәләриниң һатгы-салыны итирмәјән өвләдлар јетря билибләр. Нәриман даји Һәчәр анаја һөрмәт едир, ештирам бәсләјир, гајғысыны гижмәтләндирир, чәтин ишләрдә көмәк көстәрир, әсл мәһәбәтти, сәдәгәти һәр шәјдән үстүн тутур, ушағларыны дә бу рундә төрибәләндирир. Әкәр Һәчәр ана шәндирә, өвләдлар дә шәндир, гәжиндирсә, оғул вә гызлар дә көдәрдилдир. Анаја диггәт, һөрмәт, гајғы онлар үчүн һәр шәјдән үстүнләр.

Булуур, анла үзвләри ақшам сүфрә башына топлашыблар. Оғанлар мәтәбәхдән габ-гачаг көтирир, гызлар јемәкләри столун үстүна дузулар. Ана сүфрә башында әләшмәјинчә, һеч кәс јемәлә ил узагтыр. Нә ата, нә дә ушағлар. Онлар белә өрәнибләр, белә төрибәләнибләр. Чүнки ата ананы мүгәддәс јува сајыр, ананың әмәјини гижмәтләндирмәји бачарыр, анла сәваләтини вә мүгәддәслијини горуја билир. Анла үзвләри арасында белә мунәсибәти коридә адамны урәји ачылар. Дүшүнүрсән ки, һаш бүтүн анләрдә ана-өвләд, әр-әрвад мунәсибәти белә олајды.

Амма бәзән башга сәһнә илә гаршылашанда төүссүф едирсән. Аналар гәјгы јүкү онсу дә агырдыр. О мәнәда ки, ана һәм ишләјир, һәм дә елә чалышыр. Ушағ сахлајыр, хәрәк биширир, палтар јујур, базарлығ едир, сәлиңә-сәһман јарадыр. Һәм һәјат јолдашының, һәм дә өвләдлар-

ның гајғысының чәкир. Көрпәси хәсмәтә әмүрүнүн 45 илли балаларымызы та һәм тарбиясына һәср едиб. Һечә оғул, һечә гызмы һәјата һазырлајыб. Санат сечмәк, пеша гәзмәтләрдә көмәк көстәриб, О оғул дә аналар, Көврәк гәлли, иччә төбиәтти, мейрибан ана, Мәријә мүәллим дәјир. — Һәр анла үчүн елә бир күн вар ки, орда ушағлар аналарына мәһәбәтләриниң дана јашыны бузууа вериләр. Бу, в Мәрт бәјрамдыр. Ушағларын индилә десәк, аналарын күңдүр. Һәмни күн өвләдларын, иналарын башыма топлашырлар, мәни төбирә кәлирләр. Севинчән, фәрһәнн көксүмә сығмыр. Билирам әс-ешик нә вәхт јығышдырылар, хәрәк нә вәхт һазыр олур, сәлиңә-сәһман нә вәхт јарадырлар.

Өвләдларымыз башлашырлар ки, анаја, үмүнијәтлә башларына көмәк олмәк, гајғыкешлик көстәрмәк нә гәдәр хошдур. Ушағларымыз буну баша дүшсәләр, бәлдә дә һәмәјлә һөрмәт етмәји унутмазлар. Бу онлар үчүн бир төләб чәвиләр. Бизн бөлүң зәһмәтлә боја-баша чәдирән, үстүмүзлә јарпаг-һәмни әсән, бүтүн һәјатыны өвләдларына һәср еслән, аналар тақатлы бәјрамларда жох һәмниш, һәр јердә көмәк көстәрмәк, һөрмәт елмәк, гајғысының чәкәк оғул вә гызларың мүгәддәс борчдур.

Бир дә көрүрсән, евлә 20 јашлы гыз ола-ола ана бир таја палтары өзү јујур, гапы-пәнчәрәләри, дөшәмәни өзү силир. Мәкәр 20 јашлы гыз бу индә анасына көмәк көстәрә билмәк? Оғул, әр, атыр ишләрдә анаја әл јетирә билмәк.

Һөрмәтли гадынар, әзиз аналар, бәзән күнәш өзүндә олур. Она көрә ки, әвәлдан өвләдларымызы, әр-әрзиниң елә өјрадирсиниз ки, һазырын һазир олурлар. Урәји јумшақтыг едирсән, гајғы јунуңузү агырлашдырырсыз. Әмәјиниң гижмәтләндирмәји бәзән оғул вә гызлар дә бу јумшақтыгдан истифадә едир, көмәк көстәрмәк әвзәси ишһиниң икәнат артырдырлар. Сиз јоруланда, хәстәләниң јатага дүшүндә, евлә ич-ишә гапынша белә өвләдлар чәтилијә дүшүр, бундан сонра аналарының гадрыни билмәкә башлајырлар.

Ана мәһәбәти о гәдәр бөлүк, о гәдәр түкәмәзилди ки, биз ону јалныз бөлүндән, өзүмүз ана оладан сонра баша дүшүрүк. Вәтнә елә буна көрә дә аналарымызың гаршысында борчуңузу бөлүндән сонра дәрә едирик.

Һәти нәфәсини һәмәшә јаз билмишән.
Һәјәф ки, һәм сәнин гәдрийн аз билмишән.

Дәјиб сәриадан бунун һешмачылығын чәкир.
Бу һешмачылығ олмасын дәрә кәлиң, аналарымызың елә өвләдән гәдрийн билгә, гајғысына гәдәг, һатгы-салыны итирмәк, вәхтсиз гочаларына јоң веркәк. Һарада олмаларына јоң сәһәрләк јашасаг дә аналарымызы унутмајар. Чүнки аналар һәссас олур, аналар көврәк олур...

Рәһмәт КӨВРӘҒОВА.
Вәқиданың Гырымыз Әмәк Бајрагы орденли 190 нәрәли мәктәбин

...ның гајғысының чәкир. Көрпәси хәсмәтә әмүрүнүн 45 илли балаларымызы та һәм тарбиясына һәср едиб. Һечә оғул, һечә гызмы һәјата һазырлајыб. Санат сечмәк, пеша гәзмәтләрдә көмәк көстәриб, О оғул дә аналар, Көврәк гәлли, иччә төбиәтти, мейрибан ана, Мәријә мүәллим дәјир. — Һәр анла үчүн елә бир күн вар ки, орда ушағлар аналарына мәһәбәтләриниң дана јашыны бузууа вериләр. Бу, в Мәрт бәјрамдыр. Ушағларын индилә десәк, аналарын күңдүр. Һәмни күн өвләдларын, иналарын башыма топлашырлар, мәни төбирә кәлирләр. Севинчән, фәрһәнн көксүмә сығмыр. Билирам әс-ешик нә вәхт јығышдырылар, хәрәк нә вәхт һазыр олур, сәлиңә-сәһман нә вәхт јарадырлар.